

[Den fg. formand]

Redegørelsen vil komme til forhandling torsdag den 10. februar 1994.

Skriftlig redegørelse:

Redegørelse af 28/1 94 om konvergensprogram for Danmark.

(Redegørelse nr. R 11).

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

De europæiske lande har gennem de seneste år været præget af det kraftigste økonomiske tilbageslag siden 1930'erne med økonomisk recession, et højt renteniveau og høj og stigende arbejdsløshed i de fleste lande. Samtidig er EMS-samarbejdet nu de facto suspenderet, og renteniveauet er fortsat for højt i Europa.

Den danske regering anser øget koordination af den økonomiske politik for at være et vigtigt bidrag til, at der kan komme et mere tilfredsstillende konjunkturforløb, hvorved der igen kan etableres et mere forpligtende valuta-samarbejde. Overholdelse af Maastricht-Traktatens konvergenskriterier er ikke bare fornødt i sig selv, men udgør et centralt pejlemærke i konvergensprocessen.

Det danske konvergensprogram er det første, som er udarbejdet efter Traktatens ikrafttræden. Som følge af Traktatens krav skal den økonomiske udvikling ske under hensyntagen til miljøet, idet miljøhensyn i henhold til artikel 2 i Maastricht-Traktaten skal integreres i den økonomiske politik. Danmark søger bl.a. at tilgodese miljøhensynet ved at ændre skattestrukturen, så man letter beskatningen af den rigelige arbejdskraft og øger beskatningen af de knappe naturressourcer. Som Kommissionen er inde på i sin hvidbog, er indførelse af en CO₂-energiafgift i Fællesskabet en oplagt mulighed.

Konvergensprogrammerne er centrale for det økonomisk-politiske samarbejde ved starten af anden fase af ØMU, ikke mindst fordi et tættere økonomisk samarbejde mellem medlemslandene kan skabe grundlaget for mere stabile monetære forhold, der ligeledes kan understøtte vækstinitiativerne.

Danmark har i henhold til Edinburgh-Afgørelsen meddelt, at det ikke deltager i tredje fase af ØMU'en. Danmark deltager fuldt ud i det økonomisk-monetære samarbejde i anden fase af ØMU'en og støtter helhjertet retningslinjerne i Traktaten om at handle i overensstemmelse med principperne om stabile priser, sunde offentlige finanser og monetære vilkår samt en holdbar betalingsbalance. Disse retningslinjer og principper vil også danne grundlag for Danmarks deltagelse i det europæiske samarbejde, efter at tredje fase af ØMU'en er startet. Udarbejdelsen af konvergensprogrammet for Danmark er ikke en forberedelse af deltagelse i tredje fase, men et udtryk for den danske regerings mål om en sund økonomisk udvikling.

Det danske konvergensprogram omfatter perioden fra 1994 til 2000. Den danske regering lægger afgørende vægt på en fast valutakurspolitik, lav inflation og sunde offentlige finanser, der kan tilvejebringe forudsætningerne for en lav rente. Det ligger i forlængelse af Fællesskabets ambition om at skabe en bæredygtig udvikling, der respekterer miljøet og fremmer høj beskæftigelse, samtidig med at konvergens øges.

Udviklingen er ved at vende i Danmark, idet der er tendens til øget økonomisk aktivitet. Baggrunden for det er blandt andet fald i renten, den finanspolitiske stimulation, realkreditpolitiske lempelser og bedre internationale konjunkturer. I 1994 ventes en nedgang i ledigheden på 0,7 pct. af arbejdsstyrken.

[Økonomiministeren]

Tabel 1. Nøgletal.

	1990-1993	1994	1995	1996	1997	1998-2000
<i>Gns. årlig stigning i pct.</i>						
BNP	1,2	3,0	3,3	3,6	3,6	2,8
Inflation	2,1	2,8	2,9	2,4	2,5	2,3
<i>Pct. af BNP</i>						
Betalingsbalance	3,3 ¹⁾	2,7	2,3	2,1	2,0	2,8 ¹⁾
Offentlig sektors saldo	-4,4 ¹⁾	-4,8	-3,7	-2,8	-1,2	-1,5 ¹⁾
Offentlig gæld	85 ¹⁾	85	85	84	82	72 ¹⁾
Offentlig gæld ²⁾	58 ¹⁾	60	60	60	58	50 ¹⁾
Rente (10-årig statsobligation)	9,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0

¹⁾ Angiver niveauet i slutåret.

²⁾ Korrigeret for Den Sociale Pensionsfonds beholdning af realkreditobligationer, statens indestående i Nationalbanken og gæld vedrørende offentlige virksomheder.

Hovedmålsætningen for den økonomiske politik frem til år 2000 er en holdbar nedbringelse af ledigheden, hvor den lave inflation og overskuddet på betalingsbalancen fastholdes. Nedgangen i ledigheden skal primært ske ved en forøgelse af væksten og beskæftigelsen i den private sektor. Herved vil der samtidig fremkomme en forbedring af de offentlige finanser, og såfremt den nuværende finanspolitiske linje fastholdes, vil der kunne komme overskud på de offentlige budgetter, således at den offentlige gældsbyrde kan nedbringes.

Den danske regerings vækstinitiativ betyder, at der for 1994 er gennemført en midlertidig lempelse af finanspolitikken svarende til 1,3 pct. af BNP, nogenlunde ligeligt fordelt på skattelettelser og målrettede udgiftsinitiativer. Den midlertidige finanspolitiske stimulans er gennemført for at vende lavkonjunktoren og dæmpe usikkerheden i den private sektor. Danmark har herved udnyttet det råderum, som overskuddet på betalingsbalancen og den lave inflation er udtryk for.

Det må vurderes, at den gennemførte lempelse af finanspolitikken sammen med de øvrige vækstimpulser og strukturreformer er tilstrækkelig til, at opgangen i den danske økonomi bliver selvforstærkende. Efter 1994 vil finanspolitikken derfor blive tilrettelagt efter en konsolidering af de offentlige finanser med en stram udgiftspolitik. Stramhedsgraden i finanspolitikken vil blive tilpasset med henblik på at imødegå en eventuel overophedning af

økonomien. Regeringens samlede initiativer indebærer en klar konsolidering af de offentlige budgetter på mellemlang sigt.

Om virkningerne af arbejdsmarkedspolitikken er det forudsat, at den ændrer sammenhængen mellem ledigheden og lønstignings-takten, således at lønstigningstakten begrænses med ca. 1 pct.-point. Dette indebærer, at den strukturelle ledighed antages at falde med 35-40.000 personer frem til år 2000. Med den forudsatte virkning vil ledigheden kunne falde til 7 pct., uden at lønstigningerne øges så kraftigt, at konkurrenceevnen forringes.

Dansk økonomi har et vækstefterslæb, som skønnes indhentet. De sidste syv års lave vækst skønnes at have skabt et vækstefterslæb (BNP-gab) på 4-5 pct. Vækstefterslæbet er baseret på, at der er en konjunkturbestemt ledighed på skønsmæssigt 3-4 pct. af arbejdsstyrken og en betydelig uudnyttet kapacitet. Med det forudsatte efterslæb er der grundlag for, at væksten i dansk økonomi i en årrække vil overstige det langsigtede vækstpotentiale, som vurderes at være godt 2 pct.

På baggrund af indkomstvæksten, rentefaldet og konsolideringen i den private sektor ventes den private indenlandske efterspørgsel at være den dominerende drivkraft i starten af konjunkturopgangen, og først i slutningen af 1994 og i 1995 påregnes eksporten at blive en væsentlig bidragsyder til væksten i efterspørgslen.

[Økonomiministerens]

Det private forbrug skønnes i perioden 1994-97 at vokse med i gennemsnit 4-5 pct., mens der i de efterfølgende år ventes en gennemsnitlig årlig vækst på 3 pct. Bolig- og erhvervsinvesteringerne ventes at udvise høje vækstrater i fremskrivningen som følge af de-

res stærke konjunkturfølsomhed og for boliginvesteringernes vedkommende også som følge af, at aktivitetsniveauet har været meget lavt i 1992-93.

Hovedtrækkene af udviklingen er sammenfattet i tabel 2.

Tabel 2. Hovedtræk af udviklingen.

	1990-1993	1994	1995	1996	1997	1998-2000
<i>Gns. årlig realvækst, pct.</i>						
Privat forbrug	1,2	4,1	4,5	5,0	4,5	3,1
Offentligt forbrug	0,7	1,0	0,6	0,9	0,8	0,8
<i>Boliginvesteringer</i>						
Boliginvesteringer	-9,1	7,0	4,0	9,9	10,7	7,8
Erhvervsinvesteringer	-4,0	6,1	8,2	9,5	8,6	4,4
Offentlige investeringer	2,3	5,0	-7,0	0,0	0,0	3,0
<i>Eksport</i>						
Eksport	3,7	2,7	4,8	4,7	4,8	4,8
- heraf industrieksport	3,6	3,0	5,5	5,7	5,6	5,7
<i>Import</i>						
Import	0,6	5,9	7,4	7,2	6,5	5,0
<i>BNP</i>						
BNP	1,2	3,0	3,3	3,6	3,6	2,8
BFI i private byerhverv	0,8	3,3	4,7	4,4	4,4	3,5
<i>Gns. årlig stigning, pct.</i>						
Forbrugerpriser	2,1	2,8	2,9	2,4	2,5	2,3
Timelønninger	3,3	2,9	2,9	2,8	3,5	4,2
<i>Beskæftigelse 1.000 pers.</i>						
Beskæftigelse 1.000 pers.	2534 ¹⁾	2554	2589	2619	2657	2736 ¹⁾
<i>Ledighed pct. af arb.styrke</i>						
Ledighed pct. af arb.styrke	12,1 ¹⁾	11,4	10,5	9,7	8,9	6,8 ¹⁾
<i>Pct. af BNP</i>						
Betalingsbalance	3,3 ¹⁾	2,7	2,3	2,1	2,0	2,8 ¹⁾
Offentlig sektors saldo	-4,4 ¹⁾	-4,8	-3,7	-2,8	-1,2	-1,5 ¹⁾

¹⁾ Angiver niveauet i slutåret.

Kravene til pris- og valutakursstabilitet, størrelsen af den korrigerede offentlige gæld og renten på langfristede obligationer er allerede nu opfyldt for Danmarks vedkommende, og det ventes de fortsat at være.

Samtidig viser beregningerne, at der med udgangspunkt i den danske regerings økonomisk-politiske program fra juni 1993 kan opnås en nedgang i arbejdsløsheden og en væsentlig forbedring af budgetstillingen. Det ventes således, at det samlede offentlige budgetunderskud i Danmark falder til under 3 pct. af BNP fra og med 1996. Det vil samtidig medføre, at den offentlige gæld udgør en faldende andel af BNP. Det danske budgetunderskud er

ikke strukturelt, men konjunkturtelt.

Med de fremlagte fremskrivninger skønnes Danmark i 1996 og 1997 at have en arbejdsløshed under EU's gennemsnit (EU-definition) og at opfylde konvergenskriterierne. Den økonomiske politik vil løbende blive vurderet i lyset af ønsket om at fastholde dette ambitionsniveau i årene frem mod år 2000.

Meddelelser fra formanden:

Den fg. formand (Jørn Pedersen):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

[Den fg. formand]

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 2. februar 1994, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 16.40
